

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Timofti Vladimir și Toma Nadejda,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Bumbu Valeriu și de către avocatul Ropot Veaceslav în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014, în cauza penală privindu-l pe

Bumbu Valeriu Petru, născut la 14 mai 1968, originar și domiciliat în or. Căinari, r-ul Căușeni, str. Ion Soltîs, 20;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 05.09.2012– 25.03.2013 (prima instanță)

2. 18.04.2013–13.02.2014 (instanța de apel)

3. 18.06.2014–10.09.2014 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 25 martie 2013, a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Bumbu Valeriu în baza art. 165 alin (2) lit. d) Cod penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, fiind încălcate termenele de menținere în calitate de bănuț, prevăzute de art. 63 Cod de procedură penală.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut, că prin rechizitoriu Bumbu Valeriu a fost pus sub învinuire pentru faptul, că la sfârșitul lunii septembrie 2007, urmărind scopul exploatarei sexuale comerciale a persoanei, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu cetățeanul României, George Sorin Baluta și alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, aflându-se în apropierea magazinului „Unic”, situat în mun. Chișinău, prin înșelăciune, manifestată prin promisiunea de angajare la un lucru bine plătit în calitate de vânzătoare la un magazin în Turcia, a recrutat-o pe Donos Elena Pavel, cu consimțământul acesteia.

Ulterior, Bumbu Valeriu, a fost învinuit de către organul de urmărire penală de faptul că, acționând întru realizarea intenției sale infracționale, pentru a realiza transportarea victimei în țara de destinație, a organizat perfectarea în timp de cinci zile a pașaportului victimei Donos Elena, seria A 258838, suportând toate cheltuielile.

2.1. Tot el, Bumbu Valeriu, a mai fost învinuit de faptul că, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu cetățeanul României, George Sorin Baluta, care la acel moment se afla în Turcia, precum și alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat transportarea victimei Donos Elena în țara de destinație, prin procurarea biletului de călătorie la ruta aeriană Chișinău - Istanbul, pentru data de 01.10.2007, precum și suportarea cheltuielilor pentru deschiderea vizei de intrare și sedere pe teritoriul Turciei, din contul persoanelor cu care acționa împreună și de comun acord, iar la 01.10.2007 Bumbu Valeriu, acționând întru atingerea scopului său infracțional, i-a dat indicații victimei Donos Elena de a se deplasa la Aeroportul Internațional Chișinău, de unde ultima urma să se deplaseze în or. Istanbul, Turcia.

2.2. Tot el, Bumbu Valeriu, a mai fost învinuit de faptul că la 01.10.2007, continuând realizarea intenției sale infracționale s-a întâlnit cu Donos Elena la Aeroportul Internațional Chișinău, unde i-a înmînat ultimei pașaportul național și i-a făcut cunoștință cu Bîlici Mariana, care fără a cunoaște despre intenția infracțională a lui Bumbu Valeriu, urma s-o însoțească pînă în or. Istanbul, Turcia, iar tot la 01.10.2007 Donos Elena, ajungînd în or. Istanbul, Turcia a fost întâlnită de către cetățeanul României, George Sorin Baluta, care acționînd de comun acord cu Bumbu Valeriu și alte persoane stabilite de către organul de urmărire penală, întru realizarea scopului infracțional a preluat acțiunile infracționale inițiate de către Bumbu Valeriu și a adăpostit-o pe Donos Elena într-un apartament din același oraș.

Ulterior, potrivit rechizitoriului, a doua zi, cetățeanul României, George Sorin Baluta, acționînd în scopul exploatării sexuale comerciale a victimei Donos Elena, a organizat transportarea acesteia în or. Antalya, Turcia, unde victima a fost întâlnită de persoana de origine turcă, Serkan Yaşar, care preluînd acțiunile infracționale inițiate de către Bumbu Valeriu și continuate de către George Sorin Baluta, a adăpostit-o pe Donos Elena într-un apartament din același oraș pînă la 06.10.2007, în scopul exploatării sexuale a acesteia.

La 06.10.2007, Donos Elena, fiind adăpostită de persoana de origine turcă Serkan Yaşar într-un apartament din or. Antalya, Turcia și fiindu-i limitată posibilitatea la libera deplasare, a fost depistată și eliberată de către organele de drept ale Turciei, fiind curmate acțiunile infracționale inițiate de către Bumbu Valeriu.

Aceste acțiuni, de către organul de urmărire penală, au fost calificate ca trafic de ființe umane, adică recrutarea, transportarea și adăpostirea unei persoane, cu consimțământul acesteia, în scop de exploatare sexuală comercială, săvârșită prin înșelăciune și de mai multe persoane, infracțiune prevăzută de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Secția combatere trafic de ființe umane a Procuraturii Generale, Mătășaru Nicolae, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Bumbu Valeriu să fie condamnat în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, prin aplicarea art. 82 Cod penal, la 12 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul turismului, angajării persoanelor în câmpul muncii peste hotarele țării, precum și alte activități conexe pe un termen de 3 ani. În susținerea apelului, s-a invocat că instanța de fond incorect a dat apreciere prevederilor art. 63 Cod de procedură penală, precum și prevederilor hotărârii Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală din 23.11.2010, întrucât calitatea de bănuț a lui Bumbu Valeriu a încetat de drept la data de 04.08.2009, iar ulterior fiind acumulate probe suficiente care demonstau vinovăția lui Bumbu Valeriu în emiterea infracțiunii incriminate, la data de 15.10.2010 Bumbu Valeriu a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiind respectate prevederile art. 63 Cod de procedură penală, care era în vigoare la momentul adoptării ordonanței menționate. Prin urmare, concluzia instanței de fond privind recunoașterea ca fiind contrară Legii, ordonanța din 15.10.2010, prin care Bumbu Valeriu a fost pus sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal este una eronată, deoarece hotărârea Curții Constituționale din 23.11.2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală nu era în vigoare la momentul adoptării de către procuror a ordonanței de punere sub învinuire a lui Bumbu Valeriu. În asemenea circumstanțe, consideră că procurorul în mod legal a dispus

punerea sub învinuire a lui Bumbu Valeriu și prin urmare ordonanța de punere sub învinuire poate avea efecte juridice.

3.1. În apelul declarat de către avocatul Dorfman Igor în numele inculpatului Bumbu Valeriu s-a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bumbu Valeriu să fie achitat pe faptul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art.165 alin.(2) lit. d) Cod penal, din motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii, menționând totodată că atât acuzarea de stat în instanța de judecată, cât și organul de urmărire penală la etapa exercitării urmăririi penale, nu a acumulat sau dobândit probe suficiente, ce ar demonstra cu certitudine și indiscutabil prezența în acțiunile lui Bumbu Valeriu a unei fapte prejudiciabile.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014 a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de avocatul Dorfman Igor în numele inculpatului Bumbu Valeriu, a fost admis apelul declarat de procurorul în Procuratura Generală, Mătăsaru Nicolae, casată total sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 25 martie 2013, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bumbu Valeriu a fost condamnat în baza art. 165 alin.(2) lit. d) Cod penal la 12 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea de la Bumbu Valeriu în beneficiul părții vătămate Axenti (Donos) Elena a prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei.

Pentru a pronunța decizia, instanța de apel a constatat, că Bumbu Valeriu la sfârșitul lunii septembrie 2007, urmărind scopul exploatarei sexuale comerciale a persoanei, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu cetățeanul României, George Sorin Baluta și alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, aflându-se în apropierea magazinului „Unic”, situat în mun. Chișinău, prin înșelăciune, manifestată prin promisiunea de angajare la un lucru bine plătit în calitate de vânzătoare la un magazin în Turcia, a recrutat-o pe Donos Elena Pavel, cu consimțământul acesteia. Ulterior, Bumbu Valeriu, acționând întru realizarea intenției sale infracționale, pentru a realiza transportarea victimei în țara de destinație, a organizat perfectarea în timp de cinci zile a pașaportului victimei Donos Elena, seria A 258838, suportând toate cheltuielile.

Tot el, Bumbu Valeriu, acționînd împreună și prin înțelegere prealabilă cu cetățeanul României, George Sorin Baluta, care la acel moment se afla în Turcia, precum și alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat transportarea victimei Donos Elena în țara de destinație, prin procurarea biletului de călătorie la ruta aeriană Chișinău - Istanbul, pentru data de 01.10.2007, precum și suportarea cheltuielilor pentru deschiderea vizei de intrare și ședere pe teritoriul Turciei, din contul persoanelor cu care acționa împreună și de comun acord, iar la 01.10.2007 Bumbu Valeriu, acționînd întru atingerea scopului său infracțional, i-a dat indicații victimei Donos Elena de a se deplasa la Aeroportul Internațional Chișinău, de unde ultima urma să se deplaseze în or. Istanbul, Turcia.

Tot el, Bumbu Valeriu, la 01.10.2007, continuînd realizarea intenției sale infracționale s-a întîlnit cu Donos Elena la Aeroportul Internațional Chișinău, unde i-a înmînat ultimei pașaportul național și i-a făcut cunoștință cu Bîlici Mariana, care fără a cunoaște despre intenția infracțională a lui Bumbu Valeriu, urma s-o însoțească pînă în or. Istanbul, Turcia, iar tot la 01.10.2007 Donos Elena, ajungînd în or. Istanbul, Turcia a fost întîlnită de către cetățeanul României, George Sorin Baluta, care acționînd de comun acord cu Bumbu Valeriu și alte persoane stabilite de către organul de urmărire penală, întru realizarea scopului infracțional a preluat acțiunile infracționale inițiate de către Bumbu Valeriu și a adăpostit-o pe Donos Elena într-un apartament din același oraș. Ulterior, a doua zi, cetățeanul României, George Sorin Baluta, acționînd în scopul exploatării sexuale comerciale a victimei Donos Elena, a organizat transportarea acesteia în or. Antalya, Turcia, unde victima a fost întîlnită de persoana de origine turcă, Serkan Yaşar, care preluînd acțiunile infracționale inițiate de către Bumbu Valeriu și continuate de către George Sorin Baluta, a adăpostit-o pe Donos Elena într-un apartament din același oraș pînă la 06.10.2007, în scopul exploatării sexuale a acesteia. La 06.10.2007, Donos Elena, fiind adăpostită de persoana de origine turcă Serkan Yaşar într-un apartament din or. Antalya, Turcia și fiindu-i limitată posibilitatea la libera deplasare, a fost depistată și eliberată de către organele de drept ale Turciei, fiind curmate acțiunile infracționale inițiate de către Bumbu Valeriu.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că motivarea concluziei primei instanțe în partea încetării procesului penal din motivul, că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere

penală este bazată pe interpretarea eronată a legii procesual-penale, iar presupusele încălcări a legii procesuale penale constatate de instanța de fond, nu cad sub incidența „altor circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală”, prevăzute de art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel a indicat că la terminarea urmăririi penale, inculpatul Bumbu Valeriu a făcut cunoștință cu materialele dosarului în prezența apărătorului, aceștia n-au invocat despre nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale, ceea ce prezumă că au fost de acord cu legalitatea acestor acte procedurale.

Referitor la apelul declarat de avocatul Dorfman Igor în numele inculpatului Bumbu Valeriu, instanța de apel a indicat că acesta urmează a fi respins, ca fiind nefondat.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar la 13 aprilie 2014 (prin intermediul oficiului poștal) de către avocatul Ropot Veaceslav în numele inculpatului Bumbu Valeriu, prin care, indicându-se temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, s-a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, invocându-se că în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, a fost încălcat principiul contradictorialității, odată ce nu a fost audiată partea vătămată, a căror declarații sunt contradictorii în diferite faze a procesului penal, contradicții care nu au fost lichidate de către instanța de apel.

5.1. În recursul ordinar declarat de către inculpatul Bumbu Valeriu, indicându-se temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, s-a solicitat casarea acesteia, cu adoptarea unei hotărâri de achitare, din motiv că nu a comis infracțiunea incriminată, iar instanța de apel greșit a dispus examinarea cauzei în lipsa părții vătămate Donos Elena, fiind astfel încălcate prevederile art. 44 alin. (3) Cod de procedură penală.

6. Examinând argumentele recursurilor în raport cu actele cauzei, Colegiul penal consideră, că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, din următoarele considerente.

6.1. Referitor la recursul ordinar declarat de inculpatul Bumbu Valeriu.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs, potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală (în red. 05.04.2012), termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform materialelor dosarului, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 13 februarie 2014, în prezența inculpatului Bumbu Valeriu și a avocatului acestuia – Ropot Veaceslav, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 187-188), tot atunci s-a anunțat despre ziua pronunțării deciziei motivate – 13 martie 2014 (f.d. 187 verso), care a și fost pronunțată pe 13 martie 2014 și publicată pe site-ul oficial al Curții de Apel Chișinău.

Reieșind din aceste circumstanțe se constată, că termenul de 30 zile de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat de inculpatul Bumbu Valeriu, deoarece recursul în cauză a fost declarat de inculpat la 23 mai 2014 (f.d. 219-222 – ștampila oficiului poștal pe plic), adică cu mult peste termenul prevăzut de lege, prin urmare, Colegiul penal consideră că recursul în cauză a fost depus peste termenul prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Mai mult ca atât, inculpatul Bumbu Valeriu nu a adus argumente întemeiate în justificarea motivelor întârzierii declarării recursului ordinar după la 23 mai 2014.

Colegiul penal invocă, că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar declarat de inculpatul Bumbu Valeriu este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

6.2. Referitor la recursul ordinar declarat de către avocatul Ropot Veaceslav în numele inculpatului Bumbu Valeriu.

Instanța de recurs ordinar verifică legalitatea hotărârilor atacate în limitele motivelor invocate de recurent în baza temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, iar dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor nu constituie o eroare de drept și nu poate servi drept temei pentru casarea hotărârii legal adoptate de către instanțele judecătorești.

Din conținutul recursului rezultă, că recurentul indică temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, însă Colegiul constată, că lecturînd textul deciziei instanței de apel, se observă că aceasta cuprinde toate motivele relevante pe care se întemeiază soluția. În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, în legătură cu ce nu se constată prezența temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

De asemenea, Colegiul reține că în recursul declarat este criticată aprecierea de către instanța de apel a probelor administrate pe caz, însă argumentul invocat nu este prevăzut de lege ca temei pentru a judeca cauza în ordine de recurs.

Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor cînd instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesuale penale, ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțe nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Totodată, argumentul recurentului, precum că „în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, a fost încălcat principiul contradictorialității, odată ce nu a fost audiată partea vătămată, a căror declarații sunt contradictorii în diferite faze a procesului penal, contradicții care nu au fost lichidate de către instanța de apel”, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat, din motiv că instanța de apel a dat o apreciere corectă declarațiilor părții vătămate Donos Elena, verificînd declarațiile acesteia în cadrul ședinței de judecată, careva întrebări nu au parvenit (Vol. III, f.d. 186). De asemenea, la materialele cauzei (Vol. III, f.d. 172) este anexată cererea înaintată de către partea vătămată Donos Elena, prin care solicită examinarea cauzei în lipsa sa, pe motiv că se află în imposibilitate de a se

prezenta, avînd copil mic acasă, concomitent invocă, că susține declarațiile date anterior, suplimentar nu are nimic de adăugat. Mai mult, conform procesului verbal (Vol. III, f.d. 187 verso), fiind pusă în discuție posibilitatea examinării cauzei în lipsa părții vătămate Donos Elena, atît inculpatul Bumbu Valeriu, cît și avocatul Ropot Veaceslav, au considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acesteia.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal menționează că nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea acestuia, de vreme ce vina lui în comiterea infracțiunii imputate este dovedită prin cumulul de probe nominalizate în hotărîrea instanței de apel, fiind apreciată de către instanța de recurs drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare.

Reieșind din cele enunțate, instanța de recurs, conchide că temeiul indicat de recurent nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul rejudecării hotărîrii judecătorești și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Bumbu Valeriu și de către avocatul Ropot Veaceslav în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014, în cauza penală privindu-l pe **Bumbu Valeriu Petru**, din motiv că primul este declarat peste termen, iar al doilea este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 octombrie 2014.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Timofti Vladimir

Toma Nadejda